

Voortgangscommissie

Sint Maarten

Tweeënveertigste rapportage aan het ministerieel overleg over de periode

1 juli 2021 – 1 oktober 2021

De Voortgangscommissie:

N. Schoof, voorzitter

Mr. M. Marijnen, lid,

Mr. F. Richards, lid,

Mr G.J. Stortelers en A.T. Rey, secretariaat

November 2021

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
2. Korps Politie Sint Maarten (KPSM).....	4
3. Gevangenis Point Blanche (PBP).....	6
4. Overzicht van aanbevelingen	8

Bijlagen:

- Uitvoeringsrapportage van KPSM, ontv. dd. 10 oktober 2021
- Uitvoeringsrapportage PBP, ontv. dd. 26 oktober 2021

1. Algemeen

De voortgangscommissie van Sint Maarten biedt u hierbij de tweeënveertigste voortgangsrapportage aan over de uitvoering van de plannen van aanpak van Sint Maarten over het derde kwartaal van 2020. Deze rapportage is tot stand gekomen op basis van fysieke bezoeken aan de gesprekspartners te Sint Maarten 25 tot en met 29 oktober 2021.

Gesprekspartners tijdens dit werkbezoek waren de waarnemend SG van Justitie, de korpschef en zijn MT leden, de tijdelijke driehoofdige leiding van de gevangenis, de hoofdofficier van justitie en het Sint Maartense lid van de Raad voor de Rechtshandhaving. Voorts werd gesproken met de onlangs aangetreden programmamanager en de door de minister als adviseur change management aangetrokken consultant op Curaçao.

Op bestuurlijk niveau sprak de commissie met de minister van Justitie. Als gebruikelijk deed de commissie aan het eind van het werkbezoek bij de Gouverneur mondeling verslag van de waarnemingen van de commissie.

Tijdens het werkbezoek kon de commissie aanwezig zijn bij de diploma-uitreiking en beëdiging van 13 aspirant agenten die met succes hun basis politieopleiding hadden afgerond. De commissie was getuige van een geslaagde ceremonie die tot gevolg heeft dat het KPSM met 13 gediplomeerde agenten van politie is uitgebreid.

In de maand september heeft de minister van justitie op voorspraak van de voortgangscommissie een werkbezoek aan Nederland gebracht waarbij zij o.a. een Nederlandse gevangenis bezocht, een driehoeksoverleg bijwoonde en een bezoek bracht aan de politieacademie die ook de basispolitieopleiding voor Sint Maarten geeft. De minister betoonde zich tegenover de commissie enthousiast over haar geslaagde bezoek en zij gaf aan op het terrein van justitie haar kennis zeer verrijkt te hebben.

Algemeen beeld

Het beeld voor de politie blijft hoopgevend; het functieboek is in de fase van formele afronding, nieuwe gediplomeerde agenten stromen in en de werving voor een 5de BPO klas is gestart.

Voor de gevangenis komt er steeds meer perspectief omdat de programmamanager is begonnen met de uitvoering van het detentieplan en omdat de werving van een nieuwe directeur en het vervullen van de vacatures in de MT-functies binnenkort te verwachten zijn. De ondersteuning en aandacht die er nu vanuit het ministerie van Justitie voor de gevangenis is leidt bij de leiding tot merkbare nieuwe energie.

2. Korps Politie Sint Maarten

Werving nieuw personeel

De werving van 20 aspiranten voor klas 5 van de BPO is gestart. Dat is een belangrijke stap op de weg naar een opbouw van de personeelssterkte tot een niveau zoals dat in de Onderlinge Regeling minimale sterke politie is voorgeschreven. De korpschef gaf aan dat het niet makkelijk is voldoende gekwalificeerde sollicitanten te vinden doch hij verwacht wel voor het einde van dit jaar 20 mensen te kunnen selecteren. Klas 3 van de BPO heeft op vrijdag 29 oktober, in het bijzijn van de voortgangscommissie, het diploma ontvangen en beëdigd als agent van politie, waardoor het korps nu is uitgebreid met 13 gediplomeerde agenten die in de executieve dienst worden ingezet.

Ter versterking van de leiding van het korps zijn een drietal ervaren politiemensen uit Nederland tijdelijk werkzaam om de HRM, de bedrijfsvoering en beleidsfunctie te versterken. Hierdoor kunnen in de komende een tot twee jaar vanuit de korpsleiding belangrijke op de rol staande onderwerpen (bijv. plaatsing personeel, jaarplan etc.) worden aangevangen.

Functieboek KPSM

Het functieboek voor het KPSM is door de Raad van Advies van advies voorzien en ligt voor besluitvorming in de ministerraad alvorens het in laatste instantie naar de Gouverneur gaat. De minister heeft tot groot genoegen de aanbevelingen van de commissie in het functieboek verwerkt. In het bijzonder is het aantal formatieplaatsen op 332 fte gesteld en daarmee is het aantal fte nagenoeg in overeenstemming met het plan van aanpak van de politie, zoals dat in de RTC van 2010 werd bekrachtigd. Toen bedroeg het aantal fte's 394, doch daarin was ook de grensbewaking (immigration) begrepen, die nu uit het korps is gelicht.

De minister van Justitie gaat voortvarend tewerk om de functieboeken zo spoedig mogelijk ingevoerd te krijgen. Dat neemt niet weg dat er nog enkele forse beren op de weg zijn. In de eerste plaats is dat het wel of niet terugwerkende kracht verlenen aan het functieboek waardoor aanzienlijke nabetalingen aan het personeel moeten worden gedaan. De commissie heeft in voorgaande rapportages bij herhaling gewezen op steeds hogere kosten zolang besluitvorming over het functieboek uitblijft. Reserveringen zijn daar niet voor gedaan en onbekend is welk bedrag met de eventuele nabetalingen gemoeid zou zijn.

Er is een signaal afgegeven dat geen terugwerkende kracht zal worden gegeven bij invoering van het functieboek. Dit geeft grote onrust in het korps mede omdat er in het verleden al voorschotten aan het personeel zijn betaald. Het ligt voor de hand dat doorzetten van dit besluit zonder terugwerkende kracht aanleiding zal geven tot rechtszaken tegen de overheid die ongetwijfeld tot nog hogere kosten zullen leiden. In de gesprekken met direct betrokkenen heeft de commissie geadviseerd in elk geval de financiële omvang van het probleem bij benadering in beeld te brengen om vervolgens met alle betrokken partijen tot een voor ieder acceptabele oplossing te komen.

De commissie steunt de minister in haar streven om het functieboek zo snel mogelijk in te voeren en recht te doen aan aanspraken van personeel.

De commissie wijst de minister erop dat het functieboek van de politie conform de procedure van de Samenwerkingsregeling (artikel 30) ter bekrachtiging in het Ministerieel Overleg gebracht dient te worden met daarbij het advies van de commissie. Na bekrachtiging geldt dat plan formeel als onderdeel van het plan van aanpak zoals bekrachtigd in de RTC van september 2010.

Met het ministerie van Algemene Zaken is de minister van Justitie nog in een stevige discussie over het al dan niet overhevelen van ondersteunende functies naar een shared service organisatie bij AZ. De kern van de discussie lijkt te draaien om welke positie het KPSM heeft in de Liol (Landsbesluit inrichting en organisatie landsoverheid). De commissie is met de minister van mening dat het KPSM een eigenstandige positie heeft op basis van de Rijkswet Politie en daarom geen onderwerp kan zijn van overheveling van voor de uitoefening van de politietaak noodzakelijk ondersteunende functies naar een (ander) ministerie. Ook hier steunt de commissie de minister van Justitie.

Sterkte berekening

Voor de sterkteberekening van het korps op basis van de genoemde Onderlinge Regeling minimale sterkte politie betekent dit dat, naar de stand van heden, er nog 64 agenten moeten instromen. Voor klas 5 worden momenteel 20 aspiranten geworven, waardoor er nog enkele klassen moeten volgen met in totaal 44 aspiranten. Hierbij is nog geen rekening gehouden met personeelsverloop (pensioen, schorsing/ontslag etc.) in de komende jaren. De commissie ziet daarom graag bij de volgende uitvoeringsrapportage een groeischema voor de politie die een gerechtvaardigde verwachting geeft om binnen enkele jaren op de minimaal vereiste sterkte te komen.

3. Detentieplan Sint Maarten

Programmamanager

Tijdens het gesprek met de interim leiding van de gevangenis werd een duidelijk merkbare motivatie bespeurd die onmiskenbaar het gevolg is van de aanwezigheid van de programmamanager op Sint Maarten en de toewijding van een vaste beleidsmedewerker van het ministerie voor de gevangenis, die daar ook zeer regelmatig aanwezig is. Dit is een bemoedigend begin van de lange weg naar betere detentieomstandigheden in de huidige inrichting.

UNOPS

Minder bemoedigend is de voortgang die wordt gemaakt met UNOPS. De betrokkenheid van UNOPS is niet meer beperkt tot een vooronderzoek naar de gebouwen in de justitiële keten, maar omvat ook, kort gezegd, het begeleiden en bouwen van de nieuwe inrichting. Dat is een goede zaak, doch ook een complexe zaak waarvoor een langer onderhandelingstraject vereist is. Daarom is er nog geen concreet zicht op het afronden van een contractuele relatie tussen Sint Maarten en UNOPS en de betrokkenheid van Nederland daarbij. De commissie heeft wel begrip voor een gedegen voorbereiding, maar wijst anderzijds op de urgentie om snel te starten met het nieuwbouwtraject. Los van de absolute noodzaak tot meer en betere detentiecapaciteit noopt ook de al veel te lang bestaande situatie waarbij (vuur- en steekwapen) gevaarlijke personen en prominente witwassers en fraudeurs vrij in de maatschappij rondlopen en dat is uit oogpunt van veiligheid en rechtsorde volstrekt onacceptabel. Daarbij verblijven, vier jaar na orkaan Irma, nog steeds Sint Maartense gedetineerden in het buitenland.

De urgentie is extreem hoog en daarom dringt de commissie er bij de minister, als eerstverantwoordelijke voor dit dossier, op aan om zo spoedig mogelijk in overeenstemming met betrokkenen tot opdrachtverlening te besluiten. De commissie verzoekt het Ministerieel Overleg om een versnelling in het proces te brengen door de verantwoordelijken aan te spreken en harde afspraken over termijnen te maken. Ook moet nagedacht worden over plan B mocht het voorgenomen traject met UNOPS onverhoopt niet tot resultaat leiden.

First things first

De commissie sprak in de vorige rapportage over de dingen die er volgens de commissie uit oogpunt van sturing het eerst moet gebeuren.

Daarover heeft de minister aangegeven dat op korte termijn een assistent programmamanager en een nieuwe directeur van de gevangenis zullen worden benoemd. Als dit voor het eind van dit jaar zijn beslag krijgt is dat goed nieuws voor een versnelling van de uitvoering van het detentieplan 2018.

De commissie hecht nog steeds veel waarde aan het verzamelen van alle bij de uitvoering van het detentieplan betrokken partijen in een werk(start)conferentie om iedereen te informeren over zijn en haar rol en taak in de uitvoering en zodoende ook iedereen gemotiveerd te houden gedurende het hele proces. Tevens kunnen de deelnemers vanuit hun verschillende disciplines input leveren voor de opstelling van het implementatieplan, langs de lijnen waarvan iedereen zal moeten werken.

Het is aan de programmamanager dit proces te sturen. Een goed moment zou zijn zodra de nieuwe directeur van de gevangenis en de MT leden zijn benoemd.

Vacatures en werving

De programmamanager heeft zijn werkzaamheden aangevangen en op korte termijn zal door de minister van Justitie een assistent-programmamanager worden benoemd. Voorts is op het ministerie een beleidsmedewerkster belast met de gevangenis en is inmiddels een senior HR-functionaris uit Nederland aangetreden om de P-functie van de gevangenis te versterken.

De benoeming van de nieuwe directeur en de MT leden is op korte termijn te verwachten en op de rol staat de werving van 20 extra bewaarders voor de gevangenis.

Functieboek

Het functieboek voor de gevangenis is in de fase van formele afronding. Met dank ontving de commissie van de minister de laatste versie van het functieboek, waarin met de aanbevelingen van de commissie omtrent de omvang van de formatie rekening is gehouden. Het functieboek betreft een wijzigingen in de formatie en de organisatie van de gevangenis. De commissie wijst er dan ook op dat het functieboek met het advies van de commissie, tezamen met dat van de politie, door de minister ter bekrachtiging aan het Ministerieel Overleg gezonden dient te worden als wijziging van het plan van aanpak detentieplan 2018.

Herstel van de Point Blanche gevangenis

Tijdens het gesprek met de programmamanagers heeft de commissie kennis genomen van zijn voornemen om van de gevangenis zo spoedig mogelijk een betrouwbare partner in de rechtshandavingsketen te maken. Dit moet op korte termijn (op hoofdlijnen) worden bereikt door personele benoemingen uit te voeren, de personeelszorg op niveau te brengen waardoor mensen weer naar hun werk worden toegeleid, en gebouwelijke voorzieningen te treffen, zodat met dagbesteding en resocialisering voor en van de gedetineerden kan worden begonnen. Hij heeft daartoe voorstellen aan de minister gedaan. Dit is waar de commissie en vele betrokkenen altijd naar hebben uitgekeken. Daarom dringt de commissie er bij de minister op aan ook hierover spoedig de nodige besluiten te nemen.

Oordeel

Al met al kijkt de commissie terug op drie maanden waarin veel is gerealiseerd en veel op de rails is gezet. Niet eerder heeft de commissie dit zo kunnen constateren. Onder leiding van deze minister van Justitie kan geloof worden gehecht aan het uitvoeren van het detentieplan. De relatie met Nederland is goed en inhoudelijk is er overeenstemming over wat er moet gebeuren voor de gevangenis. Nu is het zaak dat te onderhouden en ervoor te zorgen dat vanuit de programmamanager overzicht wordt gehouden op de samenwerking tussen Nederland en Sint Maarten en de werkzaamheden van Unops in het kader van het detentieplan 2012.

4. Overzicht van aanbevelingen en adviezen

1. De commissie verzoekt de minister van Justitie in de uitvoeringsrapportage van het KPSM het groeiplan voor het korps voor de komende vier jaren aan te geven, rekening houdend met het te verwachten verloop.
2. De commissie adviseert de minister van Justitie de formatieplannen van de politie en de gevangenis zo spoedig mogelijk ter bekrachtiging aan het Ministerieel Overleg te zenden.
3. De commissie verzoekt het Ministerieel Overleg te bespreken hoe versnelling in het proces ter contractering van UNOPS gebracht kan worden en een plan B te overwegen voor het geval met UNOPS geen overeenstemming bereikt kan worden.